

eszmém, amit óvatosan szoktam mondani, talán tényleg nem kellene annyit költeni az autóversenyekre, vagy a profi futball stadionokra, meg lehetne még sorolni tovább, amit mi észre sem veszünk, mert ez hozzátartozik az életünkhöz, mint pl. a szórakozás. A harmadik kérdés, ami tulajdonképpen az előző kettőből következik, hogy jó lenne egy kicsit megint magunkba nézni. Egy kicsit filozofikus, de inkább vallási megközelítéssel feltenni ezt a kérdést, hogy tulajdonképpen miért is élünk? Mi végre vagyunk itt a Földön? Próbáljuk ezt kikerülni, de mégiscsak kikerülhetetlen jövőbeli tény, hogy egyszer meg fogunk halni. Ehhez nem kell különösebb próféta tehetség. Ezzel időnként szembe kellene nézni. Jézus példabeszéde szerint te gazdag most újabb csűröket akarsz építeni, vagyont gyűjteni, hát éjjel számon kéri a lelket, kié lesz az, amit gyűjtöttél? Egy kicsit ilyen filozofikus önvizsgálatra is szükség lenne, és akkor itt megint visszatérünk oda, hogy attól vagyunk-e emberek, hogy mennyi pénzünk van, vagy pedig attól vagyunk emberek, hogy a pénzünkkel mennyi jót tudunk tenni? Vagyis mennyi emberségünk van. Milyen szép magyar szó ez az emberség. Ez sugallja ezt a nagy bölcsességet, hogy az együttérzésből, a szeretetből vagyunk emberek a szó valódi értelmében. És ez az, amire Jézus tanít, ez az Úristennek a terve velünk, hogy így akar bennünket az emberségünkben magához felemelni.

2016. november 11.

Köszönöm a napjainkra és jövőnkre is eligazító év végi visszatekintést a magam és a KOINONIA olvasóinak nevében is.

HORVÁTH RICHÁRD

KERESZTÉNYSÉG ÉS EMBERI HALADÁS

A KERESZTÉNYSÉG egyik alap gondolata szerint az emberi örökkévalóság milyensége attól függ, azon fordul meg, hogy ezt az állomást, ezt az arasznyi létet az időben, ami itt a földön kinek-kinek kijut, kiki hogyan használja ki, hogyan tölti el. Milyen érdemeket szerez. Itt van az idő nagy méltósága és fensége: órák, napok, évek, sőt: pillanatok sorsától, tartalmától függ az emberi örökkévalóság. Ezek minősítik. Véglegesen minősíti a halál pillanata.

A felületes szemlélő azt hinné, hogy ennek a tudatnak a súlya megbénítja az embert. Pedig nem bénítja meg, csak megremegteti időnkint, és a felelősség roppant súlyát érezhetővé mozdítja a lélekben a földi lét felé. Folytonos elégedetlenség az igazi keresztény lelkület — az elvégzett munkával, az elért eredménnyel szemben. Mindig kevesli ezt. Mindig úgy érzi, hogy többet

is tudott volna tenni, jobbat is tudott volna érezni, igazabban is tudott volna gondolni.

Aki megelégedett önmagával és elfekszik kényelmesen ennek az elégedettségnek semmittevő állapotán, az visszafelé, az lefelé kezd zuhanni. Annak szívében már megfogamzott a gőg, ami minden tisztán- és helyesen látás tükrén az első és a legállandóbb, legletörhetlenebb homály.

A lelki élet bölcsessége: a mindig többet, a mindig előre.

Éppen ezért értelmetlen azoknak a felfogása és ítélete a kereszténységről, akik az emberi haladást, az emberi fejlődést, a holnapot, az emberi találékonyság gazdagságát, a cselekvés frissességét féltik tőle és emiatt üldözik. Ez csak látszat-keresztények, vagy fél-lelkű keresztények után leszűrt ítélet lehet, ha tapasztalat az alapja, de ha nem ez, akkor messze-keringés és tudatlanság a felől, amit kereszténynek, amit krisztusinak, amit kereszténységnek nevezünk.

Van-e serkentőbb tudat annál, mely folyton nyugtalanít, űz és hajt, sarkall és lendít, hogy: használd ki az időt, mert napjaid meg vannak számlálva; használd ki az időt, mert minden pillanatra az időtlenség értéke borulhat, vagy minden pillanatod az időtlenség kifosztását okozhatja. És kell-e nagyobb serkentés a tette, mint az a hit, hogy minden tettemen az Örökkévaló szeme pihen, minden gondolatomon át az ő szemének sugara ragyog, minden érzésem az ő szíve dobbanásától veheti ütemét.

DRYP

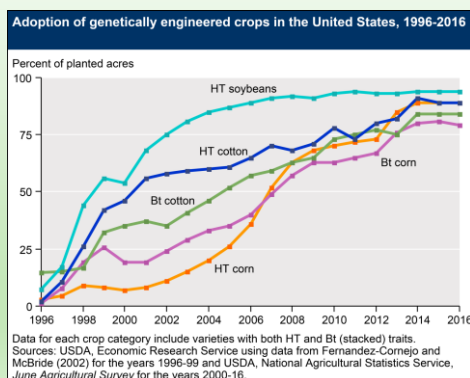
SZABADLÁBON A TŐKE

Csatlósból gyarmattá - ezt címet izlelgettem, amikor „uniós egyesült erővel” aláírtuk Kanadával a CETA (Comprehensive Economic and Trade Agreement) betűszó néven ismertté vált átfogó gazdasági és kereskedelmi egyezményt. Miért is? Mert az immár több mint negyedszázada sorsfordítóként feljegyzett évszámunk is egy pszeudo szabadkereskedelmi megállapodás eredményeként születhetett meg – amit ma a rendszerváltás dátumaként tartunk számon a naptárban. Az azóta eltelt két és fél évtized pedig talán elegendő idő, hogy ki-ki eldöntse milyen következményekkel járt ez a szabadpiaci versenybe való részvétel a társadalom tagjai számára. A társadalom széles, magát sajnos nem is alaptalanul vesztesnek érző, körülményeit kedvezőtlennek megélt részére sokszor a gyarmati sorsot idézték a szűk bérmunkás lehetőségek, különösen a valamikor ugyan korlátozott, de mégis kiszámíthatóbb munkalehetőségek idejére emlékezve. Akkor jutott először eszembe,

hogy a csatlósságban kifáradt dolgozó vágyott szabadsága egyfajta gyarmati világba küldte őt, amelyben ráadásul a demokrácia keretei között még kiszolgáltatottabbnak is érezhette magát.

És mintha ez várna most a versenybe fáradó és a belső piacainak kényelmébe süppedt európaiakra is, de már kontinensi szinten és méretben. Kinyílnak, vagy inkább rányílnak a szabad verseny piaci törvényei egy másik fenntarthatósági értelmezés – gazdasági ideológia – szerint, amelyben egyedül és kizárólag a profitabilitás jelenti fenntarthatóságot. Merthogy míg a klímaváltozás kezelésének feladatai között világszerte az élő környezetünk óvása, a biodiverzitás, azaz a sokféleség megőrzése kapta a fő szerepet a fenntarthatóság fogalmának értelmezésében, addig másutt másként értelmezik ezt a fogalmat. Annakidején ezek a fejlett gazdaságok a fenntarthatóságuk sértetlensége és az illetén értelmezett szabadságuk érdekében nem is írták alá a klímavédelmi egyezményeket sem, hiszen ez még akár veszélyeztette volna a profitabilitás fenntarthatóságát a különböző ökológia lábnyomok méricskélésével – szólt az indoklás akkor. A gazdasági verseny profitra szabott fenntarthatósága érdekében. A növekedés varázsbűvöletének önpusztító kódében az új piacok felé vezet a kiút. Azóta azonban a fizetőképes piacok bővítése mintha megállni látszana. Egyik szemléletes példája a GMO növények vetésterületének alakulása.

GMO-k az USA-ban

Forrás: USDA. Bt.Corn és HT.corn jelű GM-kukoricák, valamint GM-gyapot és GM-szója vetésterületek alakulása

A szépen felfelé ívelő vetésterületet jelző vonalak 2014. évtől kisimultak és mintha állandósulni látszanának, ami a növekedésre törekvő versenyben kedvezőtlen figyelmeztetés. Rossz jel. A kukorica görbe (Bt. corn) még enyhén lekonyuló ágat is rajzol az elemzők elé.

Aggasztó tünet. Új piacokra van szükség. Hol? Ha a fejlődőnek bejegyzett országok pénzszivattyúinak csordogálása apad a bizonytalan hitelkihelyezések kockázatával terhelt, akkor marad a fizetőképes és kis kockázattal versenyre ösztönözhető öreg kontinens. Európa belső piacain kissé ellustult gazdaságának élénkítése ígéretével. Mit hozhat hát a szabad kereskedelmi egyezmény az öreg kontinensre az ígérteken túl? Szögletesen fogalmazva Európa gyarmatosítását. A befektetők technikai és biotechnikai fölényének magabiztosságával. A fenntarthatóság újrafogalmazott ideológiájának exportja útján. Akárcsak a volt szocialista országok – csatlósok – felszabadított piacainak szolgálata idején a fejlett nyugat-európai befektetők számára. És ahhoz akkor még a GMO-val sem kellett számolnia a gazdáknak.

Ma viszont az egyik piacbővítő törekvés programjának fontos feltételévé avanszált a tudomány mindmáig elmentmondásos megítélésének frontján. Ezt pedig legjobban a Monsanto-Bayer (GMO-ban és totális gyomirtó szerében érdekelt) cégek összeolvadása példázza – amit egyébként vásárlásként jegyezték a közvélemény részére. Merthogy inogni látszott a glyphosat, totális gyomirtó hatóanyaga alatt az engedély meghosszabbítása különböző környezetkárosító (víz, talaj,) és gyomrezisztencia veszély mért és tapasztalt adatai miatt, amely ugyanakkor kulcskészítménye a glyphosat tűrésre módosított kukorica, szója, s más kultúrnövényeknek. Ezzel az európai engedély fenntartással pestiesen szólva a GM program már a spájzban van. Csak a „helytartók” aláírásán múlik mikor lép ki onnan.

Kedves Olvasók!

A huszonnegyedik évfolyamába lépet Koinónia Szerkesztősége (Lombos Ida, Farkas István, Bóta Tibor, Miklovicz László, Inczedy Péter és Faragó Ferenc) kíván Mindenkinek, Isten Országának építésében, sikeres, boldog új esztendőt!

